

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276

TOLLHEGYEN.

— szeptember 20.

(Dr. Szalai Emil.) Rovatunk élére helyezzük az ügyvéd ur nevét, azon oknál fogva, hogy ez rövid idő óta *irodalmi* név. A vidéki lapokat tiszteli meg közleményeivel, így már két ízben a mi szerény lapunkat. Nem dörgő vezércikkek, nem sziporkázó témák és nem is könnyűlázó lyrai közlemények az ő művei, hanem ügyvédi felosztások... fizetség céljából. Át tetszet venni a t. szerkesztőségnek más lapból ezen (nálunk p. a. Zsoldos László és Zöldi Márton kiváló írók) közleményeit, tessék érte 20 vagy 10 korona honoráriumot fizetni, még pedig — megkímélendő a további költségeket — posta fordultával. Igen áldásos működés, amelynek nincs egyéb hátulütője annál, hogy az illető szellemi termékeket jogosan közöltük, pontosan fizetvén a nekünk kézirat gyanánt küldött, irodalmi műveket tartalmazó könyvmatu vállalatokat. E révén közölhattunk eredeti közleményeket p. s. a Berzeviczy Albert, Suttner Berta báróné, Herczeg Ferenc, Szomaházy István, Jakob Ödön és számos más kiválóságok tollából. Kérjük az irodalmi ügyvéd urat, hogy kísérje nagyobb figyelemmel az irodalmi ügyeket, nehogy visszautasítani legyünk kénytelenek szeretetreméltó felhívásait — harmadizban is.

(Az öngyilkos Bérczi) Bérczy kapitány hátrahagyott leveleiben megbocsátott mindenkinek és ugyanakkor — megvádolt

mindenkit. Öngyilkosság bosszúból — ezt a műfajt ő alkotta meg az emberiség számára. Az öngyilkos kapitányt gyászruhás, véres menetben fogadják mindazok, akiket életben öngyilkosságba kergetett.

(Legyen világosság!) Legyen világosság, még pedig — vilannyal való világosság. Hogy Ganz vagy Lchokert világítsanak-e, e felől keressenek felvilágosítást a város atyái. Mi nem gyújtunk mécesest az ördögnek s csak annyit kívánunk ezen ügyben, hogy *gyógyórú a jobb gyári vállalat!*

Világ-béke.

— A londoni interparlamentáris konferenciáról. —

A „Szabadság“-nak írta: Suttner Berta báróné.
— szeptember 20.

A konferencia végeztével lakoma volt a Westminster palotában. Az apró asztalok mellett ezernyi ember szorongott. A főasztalnál ültek a delegátusok és a főméltóságok, élükön a lord-kancellárral, aki felszólalásában többek közt ezeket mondta:

Nem elegendő, ohajtani a békét. Módot kell keresni, hogy meg is teremtsük. Egyike a módoknak a választott bíróság, a másik a fegyverkezés csökkentése. Ehhez csak annyit kíván még hozzátenni, hogy egy parányi példa többet ér hegyekre menő elveknél, és

ő reméli, hogy a példaadást valamelyik állam nemsokára meg fogja kezdeni.

A lakomán Apponyi Albert gróf is felszólalt, s gyönyörű szavakban definiálta a hazafiságot.

A hazafiság fenséges ideálját — mondá — gyakorta szembeállítják a mi munkánk nemzetköziségével. Pedig a hazafiság csupa langoló szeretet, hogyan férne hát össze a gyűlölettel? A hazafiság csupa önfeláldozás, hogyan tűrhéne meg hát mások fölfeláldozását? A hazafiság örök hűség a haza iránt, hogyan nyilvánulhatná hát meg magát a hazát romlásba döntő kiadásokban? A hazafiság a haza iránt teljesítendő misszió, hogyan alacsonyulhatna hát le ez a misszió a birkózók hivatásához?

A lakoma után a delegátusok Windsorba mentek, mint a Windsorból távollévő király vendégei. Másnap azonban a király az egyes nemzetek delegátuscsoportjainak vezetőit fogadta a Buckingham palotában. Apponyi gróf és Bryan ezenkívül külön kihallgatást is nyertek.

Magam is — sajnos, elkésve — folyamodtam ilyen külön kihallgatásért. E helyett lord Knollystól, a király magántitkárától, akihez kérelmemet intéztem, olyan válaszlevelet kaptam, amelyet legbecsesebb ereklyém között fogok megőrizni mindenkor. A levél így hangzik:

Kedves Suttner báróné! Levelét a király elé terjesztettem s ő megbízott,

Tűzhalál.

A „Szabadság“-nak írta: Vértsey Gyula.

A vágy utánad majd megöl,
Oly örülten szeretlek!
S mégis, ha téled eljövök,
Ugy érzem, hogy gyűlöllek.

Igaz valódba látlak és
Látom minden hibádat,
Mámor után meglát a szem
Minden kis foltot, árnyat.

Olyan vagy mint a többi lány,
A lelked üres, léha,
S a szerelem, mely engem öl,
Tenéked játék, tréfa.

S a lelkeid közt nincs, tudom,
Mi összekötne, semmi,
Ép úgy, a hogy engem szeretsz,
Tudnál te mást szeretni.

S megcsálnál engem bárkivel,
Szerencsém az csupán csak:
Szivedben, hogy nincs szenvedély
Es nem tüzelnek vágyak.

Igy hű maradsz és engeded,
Hogy lángoljak teérted,

S hogy ég, hogy hamvad el szívem,
Fagyos közönnnyel nézed.

A véget érzem. S nem tudok,
Szakítani véled mégsem —
A sorsom tűzhalálra szánt
S jég mellett kell elégnem.

AZ INASOM.

— Egy orvos tudor emlékei-ataiból. —

Mintegy tíz évvel ezelőtt — ha könyveimbe utána néznék, a napot is pontosan meg tudnám mondani — történt életemnek egyik legizgalmasabb esete. Nevem akkor már meglehetősen ismert volt, sőt — szerénytelenség nélkül mondhatom — harmincöt éves korom dacára egyike voltam a legelkeresettebb műtörvosoknak. Az operáló kést a legnagyobb biztonsággal kezeltem s hfggadsággal, hidegvérem a legkritikusabb pillanatokban sem hagyott el.

Egy ködös őszi napon táviratilag hívtak az öreg Csorbay báróhoz. A sürgönyben ez állott: haladéktalanul. Tustént összecsomagoltam a műszereimet. Ha engem hívnak — gondoltam — szükségem lesz rájuk, Azután kihsjtoitam a vasúthoz. Tudnivaló ugyanis, hogy az öreg báró körülbelül három órányira lakott a várostól, egy elhagyott, mohos, vén kastélyban, a honnét egész éven át alig mozgult ki. Beszéltek, hogy fiatal korában vidáma

életet élt, de mióta a feleségét és egyetlen fiát eltemette, teljesen elvonult a világtól s bár dusszagnak tudta mindenki, valósággal remete életet élt.

Alighogy elhelyezkedtem a vonat egyik fülkájében, megeredt az eső. Hosszu vonalakban hullott alá az ólomszürke felhőgomolyból, és csöppek válvá folydogált végig a kupé ablakain. Kellemetlenül gondoltam arra hogy ebben a komor, zord időben a kastélyig még mintegy háromnegyedórai utat kocsin kell megtennem. Mire azonban a vonat berobogott az állomásra, elállt az eső. Nyomat hatalmas pocsolják jelezték. A falevelekről koppanva hullottak alá az esőcsöppek.

Az állomásnál már várt reám a báró fogata.

— No mi baj, János? — kérdeztem a kocsist.

— Rosszul vagyunk, nagyságos ur! — mondá miközben leszedte a lovakról a pokróccal s az ülésre rakta.

— Hát mi baj?

— Delben ott volt a falusi doktor. Azt hívtam el hirtelenében, mert a méltóságos ur nagyon jajgatott. Rázta a fejét a doktor ur. Azt mondta, hogy valami incifincális történt.

— Hol, János?

— A lábán, — szólt hátra a kocsis miközben a lovak közé csördített az ostaráva

mondjam meg önnek, hogy nagyon szerencsésnek érezte volna magát, ha önt fogadhatta s önnel beszélgethetett volna. De jövő hétfőn Londonból távoznia kell s addig minden perce le van foglalva.

Ő felsége mélyen sajnálja, hogy ily körülmények közt lehetetlen Önt látnia, pedig igazán nagy öröme szolgált volna oly nővel találkozhatni, aki ép oly rendíthetetlen apostola a békének, mint ő.

Mély tisztelettel stb.
Knollys.

A király, a király! . . . Már szinte hallom, mint vádolnak bizantinizmussal a demokraták bennünket, engem, Apponyi grófot és az egész kongresszust azért, mert oly osztatlan örömmel fogadtuk az uralkodó elismerését. Elfelejtik, hogy a béketörékvésekben az uralkodó oldalán állnak az angol munkások és szocialisták, valamennyien. Hiszen a béke műve oly nagy terjedelmű, hogy a munkában — sikert várva — részt kell vennie királynak és pórnak egyaránt.

A windsori kirándulás napján volt még egy közös ebéd is, amelyet a külföldi sajtószövetség rendezett a delegátusok tiszteletére. Ebéd után Lady Mac Laren vendégei voltunk. Ejjelután a kormányelnök is eljött ide. Ő ugyanis a walesi hercegnél volt ebéden s ott félig meddig megbékítette az orosz követet, aki az „Eljen a дума!” kifejezést nagyon zokon vette.

A következő napon volt az utolsó bankett a Cristall palotában. Az asztalón ezuttal a király sógora Argyil hercege ült. Ő felsége beszédet is mondott, amely nagy tetszéssel találkozott mindaddig, a míg az egyik mondatából némi katonai iz érzett ki. Többek közt ezt mondá ugyanis: „Az Uristen nyitott kezet adott nekünk, hogy kereskedjünk, és összeszorított öklöket, hogy megvédjük a kereskedelmet.” Erre hangos ellentmondások zúgtak végig a termen.

A ruganyos kocsis nyilsebesen száguldott végig az uton. Olykor megzökent egy-egy vizmosa árokban, a fekete sár magasra freccsent, a lovak csatákossak voltak, de azért repültek, mintha érezték volna, hogy a gazdájuk életéről van szó.

— A szürke párázatból már kirajzolóttak a kastély apró tornyai, amikor befordultunk az erdőbe.

Hátradőltem a kocsis fekete bársonnyal bevont támlájára és merengve néztem szét. Az uton tört galyak hevertek szanaszét, s sárga levelek egész kis dombokat alkotak. Baljebb a vihar derékra tört ketté egy karsu tölgyet; lombkoronája a földet érte. Itt-ott panaszosan esipogott egy veréb. Talán fió kaitkereste. Az egyik fordulónál hirtelen nagyot zökent a kocsis s nyomban utána recsegés hallatszott.

— Tyűh, az áldóját káromkdtta el magát a János és visszarántotta lovakat. Aztán egy ugrással a földön termet, hogy a recsegés okát kikutassa. Nem kellett soká keresgélnie. Az első kerek egyike kettétört. A friss törés fehérén, reménytelenül villogott ki a kocsis alól.

János néhány pillanatig bambán nézte a gunyosan vigyorgó külöket.

— Hát nem mehetünk tovább? — kérdeztem, közben bosszusan szálltam le a kocsiról. János szomorúan bökte ki:

— Ezzel már nem!

— Hát csak hozd valahogy rendbe. — mondottam gyors elhatározással — én addig gyalog besietek a kastélyba, hiszen alig egy félóránnyira van már innót.

Legékesebb bizonyítékául annak, hogy az angolok nem tulságosan loyálisak. A felzudulás egyébként, nézetem szerint, nem egészen helyénvaló volt. Elvégre is nem kívánhatjuk, hogy a más gondolkodásuak egyszerűen megtérjenek hozzánk. A tova suhanó idő lassan, de biztosan megtermi a maga gyümölcseit.

Megesik persze az is, hogy a természetes fejlődés olykor hirtelen erősebb lökést váratlan lendületet kap. És én bizony hiszem és érzem, hogy az iménti konferencia ilyen hatalmas lökést, ilyen csodás lendületet adott a békemozgalomnak. A mit itt láttunk és hallottunk, a lelkek mélyén táplált meggyőződésből és rendületlen hitből fakadt. Már pedig ezek nyomán támad a tett!

Politikai hírek.

Minisztertanács. Ma délben minisztertanács volt, melyen a többi között elhatározták a tisztviselők részére a költségvetésben felvett fizetésjavítás kiutalását. A rendelet, mely szerint a magasabb illetmények még június elsejétől kezdve folyósítva lesznek, már a legközelebbi napokban végre lesz hajtva.

Wekerle utazása. Beavatott helyről jelentik; Wekerle szombaton Bécsbe utazik, hogy elnököljön a középeurópai egyesület szövetségének ülésén. Utazásának különben politikai célja is van. Nevezetesen tárgyalni fog Beck osztrák miniszterelnökkel a delegációk egybehívásának idejére vonatkozólag.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szept. 20.

A lapokban híre járt annak, hogy Kossuth Lajos Tódor állandó tartózkodásra jött most Budapestre — s ezt a hírt másnap megeáfolták.

— Az ám, — jegyezte meg a kocsis — csak hogy nem nagyon biztonságos ez az erdő ilyenkor, alkonytájba.

— Ne félts engem — szóltam mosolyogva — el vagyok látva minden eshetőségre. És a köpenyem zsebéből kivettem a revolveremet.

Azzal utnak indultam. Esővíz már kezdett beszikkadni a földbe, nyirkos levegő suhant keresztül a fákon; egyébként mélységes csend volt. A köpenyemet összéb fogtam s rátértem a gyalogösvényre, amely a kocsistal párhuzamosan kigyózott végig az erdőn. Az az átlátszó sárga levelek lépteim nyomán valami különös, síró hangot hallottam.

Már egy negyedórája haladtam az uton, amikor oldalt a sűrűben gyanus nesz támadt. Mintha emberi léptek lettek volna.

Megálltam és hallgatóztam. Semmi.

Eh, gondoltam, bizonyára egy gyík siklott keresztül a cserjéken vagy talán egy nyulat ugrasztottam ki a buvóhelyéről.

Ily módon megnyugtatóan önmagamot, tovább mentem. Alig haladtam tíz tizenöt lépést, a zörejt a bokrok közt megisméltődött.

Senki sem foghatja rám, hogy ijedős természetű lettem volna, de amikor ott álltam egyedül, egy ismeretlen erdő kellős közepén, a mind sűrűbbre való esti szürkületben, önkéntelenül megremegtem. Kezemet zsebembe mélyesztve, ujjaim göresösen tapadtam oda a revolveremhez.

Néhány lépést tehettem még, amikor a bokrok közül felém ugrott valami. Kiáltani akartam, de a hang megakadt a torokban. A pénzedet! — kiáltotta támadóan, s

(Kossuth Lajos Tódor itthon.)

Mi teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy Kossuth Lajos Tódor ezidő szerint csakugyan nem állandó tartózkodás céljából jött Budapestre, hanem csak fivérét látogatja meg és már néhány nap múlva el is utazik. De mostani itt tartózkodása alatt Kossuth Ferenc kérésére elhatározta magát arra, hogy nemsokára huzamosabb tartózkodásra Magyarországra jön. Ugyanis Kossuth Lajos Tódor, ki tudvalevőleg vasutígyazgató volt Milanóban, elhatározta magát arra, hogy a tavasszal Budapestre jön és innen majd országos körútra indul a magyarországi állami vasművek tanulmányozására. Kossuth környezete azt hiszi, hogy azután Kossuth Lajos Tódor állandó tartózkodásra itthon marad.

(A kiegyezési tárgyalások.)

A kiegyezési tárgyalások dolgában Bécsből jelentik, hogy a két állam megbízottai ma újra összejöttek tanácskozásra. A két bizottság tanácskozásán felmerült véleményeket holnapi jegyzőkönyvből egy memorandumba foglalják és a bizottságok felterjesztik saját kormányaiknak. A magyar kormány még e héten minisztertanácsot tart a tárgyban s aztán utasítani fogja a bizottságot, hogy lépjen újból érintkezésbe az osztrákokkal. Az újabb tárgyalások Budapestben lesznek: Hogy mikor — azt nem tudni, valószínű, hogy egy-két heti halasztást szenvednek.

Vizsgálat a szociológusok ellen.

Hol a Kristóffy-jegyzőkönyv?

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 20.

Még élénk emlékezetében van mindenkinek az a kis vihar, amely a Társadalomtudományi Társulat oszlopaát megrázta.

A Társaság ugyanis választmányi tagjai közé megválasztotta Kristóffy Józsefet is. Ez arra bírta az elnököt, Andrássy Gyulát, hogy lemondjon elnöki tisztéről.

megragadta a mellemet. Csak a villogó szemét láttam Odaadom szóítam rekedten s a zsebemből kirántva a revolveremet, keresztüllőttem a fickót. Magtántorodott. Szemeivel csodálkozó, fájdalmas, szinte megrázó pillantást vetett felém, aztán összeesett.

En pedig folytattam az utamat. De za a tekintet, amelyet a halálra sebesült ember reám vetett, nem hagyott nyugodni. A legkülönbözőbb gondolatok cikáztak át agyamon. Ki tudja, minő származás sors, minő szomorú balvégzet készítette ezt az embert, hogy vad módjára az erdőn barangoljon? Talán a végső kétségbeesés bírta őt arra, hogy rabolni menjen? Istenem hiszen ennyiféle nyomoruság van ezen a földgolyón? Ki ismerné, ki ériené meg valamenyit? Azután meg arra gondoltam, hogy elvégre is orvos vagyok, s bárki legyen is az, aki véres sebével a közelemben fekszik, kötelességem, hogy segítsek rajta, ha tudok.

Vissza fordultam.

A sebesült még ott feküdt a gyalogösvény mentén, mozdulatlanul. Gyors elhatározással feltértem a ruháját, sebére, melyből lassan szivárgott a vér, szükségkötést alkalmaztam, homlokát esővízbe mártott zsebkendőmmel megdörzsöltem s a fejét gallyakból, levelekből rőt párnára fektettem.

Alig készültem el a mentéshez szükséges legsürgősebb teendőkkel, egy rémlett, mintha a távolban valami fény csillant volna meg a fák között. Kirohantam a kocsiútra. A fény egyre közeledett. Most már a lovak dobogását is hallottam. Majd a kocsikerekek zörgését és ostorpatogását.

A lemondást egy viharos közgyűlésen tudomásul vették. Akkor azt hitték, hogy a szociológusok fiatal társasága nekiláthat a munkának.

Az ötödik kerületi előljáróság azonban váratlanul vizsgálót indított a Társaság ellen. Raisz helyettes előljáró tegnap megjelent a Társaság helyiségében és így szólott:

— Vizsgálat van elrendelve a Társadalomtudományi Társaság ellen. Kérem a pénztárkönyveket.

Odaadták neki. A könyvek a legnagyobb rendben voltak vezetve.

— Most pedig — szólott a helyettes előljáró — kérem annak a közgyűlésnek a jegyzőkönyvét, amelyben a Kristóffy ügyet tárgyalták.

Ez a jegyzőkönyv nem volt ott a helyiségben. Az előljáró tudomásul vette és eltávozott. A vizsgálatról különben előzőleg már tudomása volt az illetékes faktoroknak, mert dr. Gratz Gusztáv orsz. képviselő, aki a Társaság egyik titkára volt, az erről szóló hivatalos iratot is megkapta és átküldte a Társaság vezetőségének.

Jelentkezhetnek az önkéntesek.

A honvédelmi miniszter rendelete.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 20.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter az az 1906-ik évre vonatkozó ujoncállítás fogantatására iránt a következő rendeletet bocsátotta ki:

A sorozás akként hajtható végre, hogy az állítás-kötelesek a nagyközségekre nézve községanként, a kisközségekre nézve közjegyzőségi csoportonként, Horvát-Szlavonországban politikai községanként, az egyes községekben, illetőleg közjegyzőségi csoportokon, Horvát-Szlavonországban pedig a politikai községeken belől a korosztályok és a korosztályokban a sorszám rendje szerint vezetessenek megvizsgálás végett a sorozó bizottság elé.

Az egyévi önkéntesjelöltek ott, ahol azt a viszonyok megengedik, a többi állítás-kötelesektől elkülönítve, de szintén a korosztályok és sorszám rendjén egy csoportban vezetendők a sorozó-bizottság elé.

— János! — kiáltottam teljes erőmből. Meghallotta. És a lovak közé suhintott. Néhány perc múlva melletem volt.

— János, — szólottam az izga omtól remegő hangon, — itt az ösvény mellett egy sebesült ember fekszik. Ezt a kocsiba kell emelnünk... Majd hazaviszük a kistélyba hozzád...

A sebesültet ketten feltettük a kocsiba. Husz perc múlva a kocsiban voltunk. Egy öreg szolga került elénk és szomorú hangon jelentette:

— Az öreg méltóságos ur az imént lehelte ki a lelkét!...

Megnéztem a halottat. Egy negyedórával ezelőtt talán még segíthettem volna rajta.

Egy negyedórára! Ugyanaz az idő, a mit a másikkal történtem.

Elszorult a szívem, kétség mardosta a elke met, vajjon helyesen cselekedtem-e?

Főáldoztam az öreg báró életét, mialatt egy semirekellőt megmentettem. Mert a fickó meg menekült.

Két hét múlva talpra állott. Hogy hol van most?

Itt nálam. Az insom.

Tizenöt év óta hűségesen szolgál. Szorgalmas, becsületes, ragaszkodó. Ő a jobb kezem a Péter.

Fehér Jenő.

A kisközségekre nézve tehát az állítási lajstromok gyakoribb cserélgetésének és az azokban való gyakoribb forgatásoknak elkerülése céljából az elővezetés és megvizsgálás általában és kivétel nélkül közjegyzőségi csoportok szerint akként lesz eszközendő, hogy az egy és ugyanazon közjegyzőséghez tartozó kisközségebeli összes állításkötelesek együttesen, de szintén a korosztályok és a korosztályokban szigorúan a sorszám rendje szerint vezetessenek elő és vizsgáltassanak meg a sorozó-bizottságok által.

Megszűnővén továbbá az ok, mely önkéntesek feltételének betiltását az 1905. évre vonatkozó és immár lefolyt fősorozás tartalma alatt és azt közvetlenül megelőzőleg szükségessé tette kijelentem, hogy a hadsereghez a rendes három évi tényleges szolgálati kötelezettség mellett és az állításköteles kor elérése előtt való önkéntes belépés most már ismét meg van engedve.

Azon rendkívüli helyzet következtében, mely az 1906. évre szóló ujoncállításoknak később történt megajánlása következtében előállott, szükségesnek tartom hangsúlyozni és kijelentem a következőket:

Az 1906. évi sorozási évfolyamot alkotják:

a) azok, akik az 1906. évi július 26 óta önkéntes belépés útján már besoroztattak, vagy a fősorozás megkezdéséig ilyenekül be fognak soroztatni;

b) azok, akik az 1906. évben állításkötelesek és megkeresés útján a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban vagy a megszállott tartományokban besoroztatnak;

c) azon 1884. és 1888. évi születésű, vagy még idősebb állításkötelesek, kik a sorozó-bizottság előtt csak a folyó évi július 26-ika után jelentek meg és besoroztattak, kivéve a Bécsben, a folyó évi július 27-től 31-ig terjedő időben megkeresés útján utóállított és besorozott egyéneket.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Harmadik nap.)

— szeptember 20.

Az adókvető bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg:

Osváth Ferenc kereskedő 30 korona 18 fillér, Gottlieb Józsefné libakereskedő 40 korona, Zichermann Mózes baromfi-kereskedő 62 korona, Deutsch Teréz libakereskedő 75 korona, Berger Márton libakereskedő 207 korona, Weisz Salamon borkereskedő 72 korona, Friedmann Ábrahám borkereskedő 61 korona 20 fillér, Kepes Mór borkereskedő 75 korona, Nádasdi János kénos kereskedő 70 koron, Friedmann Ignác 30 korona, Kesztenbaum János kárpitos 115 korona, Balla Kajos asztalos 100 korona, Varga József 250 korona, Lux Albertné divatárus 65 korona, Vizvári Ignácné kereskedő 80 korona, Rózsa Lipótné kereskedő 392 korona 42 fillér, Molnár Ferenc kereskedő 185 korona, Tolnai Dániel kereskedő 185 korona, Zichermann Mózes kereskedő 65 korona, Székely Jenő és tsa kereskedő 100 korona, Kostya János ékszerész 56 korona, Spitz Karolina tűzifakereskedő 25 korona, Better Ignác fakereskedő 100 korona, Balogh Dávid fakereskedő 380 korona, Koch testvérek szabó 300 korona, Fenyő Sándor szabó 260 korona, Fein Karolin kereskedő 91 kor. 50 fillér, Mandel Lipót cipőkereskedő 256 korona, Mandel Lipót és tsa cipőkereskedő 319 korona 78 fillér, Sarkadi Gyula tűzifakereskedő 50 korona, Első magyar általános biztosító társaság 1760 korona, Goldstein Mór bankiroda 509 korona, Tóth Gyula vaskereskedő 500 korona.

Elmarad a közgyűlés. Debrecen városa e hó 27-ére közgyűlés megtartását tűzte ki. A közgyűlés azonban a tervezett időről elmarad és csak október hó első hetében fogják

megtartani. A közgyűlés elhalasztásának oka, hogy a tanács — miután a jogügyi bizottság még most tárgyalta le az egyes ügyeket, többek között a legfontosabbat; a költségelirányzatot — nem készítheti elő 27-ére a közgyűlésben elintézendő tárgyakat.

A tűzoltóság panaszja a szinigazgató ellen. A tűzoltó főparancsnokság panaszt adott be a tanácshoz az igazgató ellen. Az a panasz, hogy a tűzoltó parancsnokságnak szerződésben biztosítva a II-ik sorban egy hely és az igazgató a múlt évben is, most is a III. sorban ad helyet. Kéri a tanácsot, utasítsa az igazgatót, hogy a II-ik sorban levő helyet, amely több mint két év tizeden át a parancsnokságé volt, ezúttal is bocsássa rendelkezésükre. A tanács legközelebb határoz a beadvány felett.

A jogügyi bizottság ülése. A jog- és pénzügyi bizottság hétfőn délután ülést tart a melyen folytatni fogják az 1907-ik évi költségvetés tárgyalásait.

Az új főgimnázium városi segélye.

Debrecen város törvényhatósága legutóbbi közgyűlésének az új ref. főgimnázium építésére 400,000 korona segélyt szavazott meg. A közgyűlés ezt az összeget oly kikötéssel szavazta meg, hogy a város ezzel szemben bizonyos jogokhoz jusson az új gimnáziumban. A közgyűlés maga nem állapította meg ezeket a jogokat, hanem a maga részéről Kovács József polgármestert, dr. Magoss György ügyészt, Oláh Károly tanácsnokot, Roncsik Lajos főszámvérőt és Aczél Géza főmérnököt küldte ki, hogy az egyház részéről kiküldendő bizottsággal tárgyaljanak. A két bizottság e hó 22-én délután 5 órakor Kiss Áron püspök lakásán ül össze és megkezdte a tárgyalást.

A transversális ut átadása. A ker. miniszter értesítette a várost, hogy a II. transversális ut elkészült, miért is felhívja a várost, hogy az utnak Debrecen határában átvonuló szakaszának átvételére e hó 27. és 30-ika között tűzzön ki határidőt.

A színház tűzbiztosítása. A városi tanács hétfői ülésén fog dönteni a színház tűzbiztosítására beérkezett ajánlatok felett. Mint értesülünk a tanács tagjai azon véleményen vannak, hogy a biztosító társaságok követelése t. i. hogy két ajtó befalazassék nem teljesíthető, mert ez káros volna a közönségre. A színházi tűzvizsgáló bizottság holnap fél 4 órakor tart ülést amelyen a biztosítás dolga kerül szóba.

Ifjúsági élet.

— szept. 20.

Ismét élénk volt tegnap délután a főiskola a választásoktól. Megalakult a „Joghallgatók Önképző Társasága”, a „Főiskolai Gyorsíró Egyesület” s a „Magyar Irodalmi Önképző Társulat”.

A Joghallgatók Tudományos Önképző Társasága Dr. Kun Béla vezetése mellett a következőképp alakult meg: elnök Kuthi Sándor 3 jh., főjegyző Ádor Dániel 2 jh., ellenőr Szotyory Nagy Sándor 1 jh., pénztáros Megyery Lajos 2 jh., könyvtárnok Sáfár László 3 jh.

A választás után a jogász ifjúság értekezletet tartott s elhatározta, hogy a J. Ö. T. tagjainak nagyobb munkakört biztosít azáltal, hogy egy irodalmi szakosztályt létesít annyival is inkább, mert a jogász ifjúság nagy része nem iratkozik be az irodalmi Társaságba. Ez osztály elnöke lett Takács Andor 3 jh., titkára Óvady Mihály 3 jh., jegyzője Ebergényi László 2 jh.

A rendes jogi szakosztály alkotmány és jogtörténeti s közjogi ágának vezetője

Óvady Mihály, a büntető joginak Padrah Kálmán, a társadalom tudományinak Takács Andor.

*

A Főiskolai Gyorsíró Egyesület ez évben 80 taggal alkult meg. Elnöknek ez évre is egyhangulag Zöld József 3 ad éves joghallgatót s okl. gyorsíró tanárt választotta meg a kör. Főjegyző lett: Venetiáner Sándor e th. aljegyző Tüdős Endre VII. gymn. tan. pénztáros Orás Géza jh. könyvtárnok, Varga Csongor 3 th. — Választmányi tagok: Bán István, Gilics Antal, Safár László, Ador Dániel. Tanfolyamvezetők: Zöld József a kezdőknél, Venetiáner Sándor a haladó és Orás Géza a gyakorló tanfolyamon. A Magyar Irodalmi Onképző Társulat is tegnap alakult meg, elnökké választva nagy lelkesedéssel Vidovich Ernő II. éves joghallgatót. — Őszintén örvendünk. Vidovich Ernő, lapunk kiváló tehetségű munkatársának, kitüntetésén, kinél méltóbbat társai e helyre nem állíthattak volna. — Főjegyző lett Marjay Géza. Ellenőr Oláh Barna, pénztáros Tarnócy Lajos, titkár Peleskey Sándor, aljegyző Biki Andor.

A dühöngő férj.

Meg akarta ölni a családját.

Megkéselte családtagjait.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 20.

Mértéktelen alkohol élvezet a leggyakoribb okozója a különböző büntetteknek. Igen sok ember erkölcsi érzéke ittás állapotában megszűnik és ha természete, temperamentuma amugy is az erőszakosság, a durvaság felé hajlik — ilyen esetekben igen gyakran végzetes tettekre ragadja.

Az ilyen emberek fajtájához tartozott Kovács Gábor napszámos. Ha a kereszműzésből, torbézolásából hazament tört zuzott mindent. Családját minden ok nélkül ütötte verte. Nem egyszer megtörtént, hogy a feleségét annyira megverte, hogy aztán hetekig volt kénytelen az ágyat őrizni. De azért a szerencsétlen asszony csak türt és hallgatott, mert tudta, hogy kegyetlen természete ugy sem változik meg és hogy ha a rendőrség kezéből kikerül ismét csak megkezdte eddigi életmódját és még talán brutálisabban fog vele bánni.

Tegnap este is mindennapi szokásához híven már a délutáni órákban megkezdte Kovács Gábor az ivást. Este felé azután hazatérve, részegségében valami jelentéktelen dologon annyira felindult, hogy meg akarta ölni családját. Nem rajta mult, hogy gonosz szándékát nem hajthatta végre. Ha kése, melyet féktelenségében családtagjaira rántott, élesebb és jobban fog — halálos kimenetelű lehet garázdálkodása. Így is három áldozata van, akik közül kettőnek sérülése igen igen súlyos.

A szomorú eset részletei a következők:

Kovács Gábor tegnap este ugy kilenc óra tájban ment haza teljesen részeg állapotban. Ekkor a kaput el kezdte a csizmájával rugdosni és torkaszakadtából kiabálta, hogy „asszony eressz be, mert leütlek”. A felesége nem merte mindjárt beengedni, hanem várt, míg talán valamennyire lecsillapodik.

A brutális férj egy ideig káromkodva zörgette az ajtót, míg a szegény asszony benn szorongva hallgatózott. Aztán, mikor látta, hogy az asszony nem nyit neki ajtót, keresztülugrott a kerítésen és így bejutva, rátámadt a feleségére és jól elverte. Az asszony félt ezek után egyedül maradni a részeg emberrel és átszökött közel lakó szüleikhez. Mikor a részeg férj ezt

észre vette, utána ment. Az utcán kiabálva futott végig és aztán bicskát rántott és úgy tört be apósa házába.

Az ajtónál állt Keller Márton, az apósa, aki leányát védeni akarva, elébe állt. A dühöngő félrelökte a 70 éves öreg embert és a nyakán megszurta. Aztán berohant a szobába és anyósát: Keller Mártonnét, aki sikoltva menekült előre, háromszor hátba szurta, végül sógora, Titinger Ferenc került elébe, ezt meg a jobb kezén szurta meg. Ekkor már a sikoltásra, lármára előfutottak a szomszédok és a dühöngőt megfékeztek. A rendőrség a jelentésre megérkezett és le tartóztatta a féktelenkedőt.

A két öregnek: Keller Mártonnak és feleségének sebei súlyosak, míg Titinger sérülése jelentéktelen.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

(Pesti rigmusok)

— szept. 20.

Két testvér, kiket messze elszakított
Egymástól a vad élet-zivatar:
Szülőföldjéről elsodort magyarral
Ölekezett a honmaradt magyar.
Egy érc-szobor hideg talapatánál
Öntötték fájó, forró könnyeket,
Az őz komor, vigasztalan boruja
Lengett a síró testvérpár felett...

„Isten hozott, te édes, drága testvér!
— Mondá az egyik, aki honmaradt.
Boldog vagyok, hogy karjaimba ráriak!
— Mondá a másik, aki elszakadt.
És szólit amaz: Maradj most már között-

[tünk,

E szentelt rögre kérlek, hogy maradj!
És ez felett: Megesőkolom a földet,
De menem kell, ha szívem is szakadt.“

„Idegen földön, tul az óceánon,
Mi az, mi csábít s visszaüz oda?
Hát nem beszélnek hozzád e göröngyök?
Nem vonz apád s anyádnak hült pora?
Maradj, maradj köztünk! Remélve látom,
Hogy bus könnyektől nedvesül szemed!
Mit is keresnél messze, más hazában?
— Es tompán szólit a másik! Kenye-

[ret!“

De hogyha sorsom menni készit is ismét
A lelkem e szoborban itt marad,
Millióknak lelke zokog e szoborban,
Hidegnek látszó ércburok alatt.
A párja ott áll messze, tengeren tul,
Annak lábától száll imánk haza,
Washington mellett emékezzetek ránk,
Kiknek amott Kossuth a vigasza!

Fenő.

Bérczi Béla halálához.

— Saját udósítónktól. —

Budapest, szeptember 20.

A tegnapelőtt öngyilkossá lett Bérczi Béla holttestét tegnap este kiszállították a Kerpesi-uti temető halottas házába, ahol az Entrepise emberei díszes ravatalon helyezték el. A ravatalt délszaki növények övezik és mellette az Entrepise buszai és rendőrök állanak diszorséget.

A ravatalra ma délelőtt folyamán több koszorut küldöttek, többek között a család, az elhunyt elvált neje, a rendőrség és mások.

Bérczi öngyilkossága még mindig fog-

lalkoztatja a közvéleményt és főleg öngyilkossága valódi oka után kutatnak. Természetes, hogy az első pillanatban mindenki ezt látta, hogy a rendőrtanácost az ellene indított fegyelmi vizsgálat elhelyeztetése nyomában támadt érzékenysége keserítette halálra. Utóbb azonban olyan adatok kerültek nyilvánosságra, amelyek azt látszanak bizonyítani, hogy Bérczit zilált anyagi viszonyi és egyéb családi okok kergették a halálba. Bérczi ugyanis már hosszú idő óta rendezetlen viszonyok között élt. Bérczi évi jödelme 4000 korona volt.

Ebből Bérczi havonta mindössze 139 koronát kapott, a többit különböző pénzintézetek tartozás fejében letiltották. Levontak 60 korona tartás díjat elvált első felesége számára 80 koronát második felesége számára 7138 koronából Bérczi rendszeresen, minden hónap elején 60 koronát küldött Oszkár fiának 20—25 koronát kadét fiának. Olyanformán a saját személyének alig maradt pár korona. Örökös anyagi gondok gyötörték. Ugy segített magán, amig második feleségével együtt élt, hogy 5—6 tanuló fogadott házába teljns ellátásra. Egy egy ilyen tanulóért fizettek 154—200 koronát. Amikor elvált a feleségétől elmaradtak a tanulók is.

Ekkor mindenféle módot felhasznált arra, hogy minnél több bűnügyi nyomozási költséget számíthasson fel. Vidékre utazott és indokolatlanus nagy napidíjakat, kiadásokat számított fel. Amikor Pekery Ferenc dr került a gazdasági osztály élére, ezeket a költségeket erősen redukálta, most pedig, hogy a dunai kapitányságra került, ezektől a mellék jövedelmektől is elesett. Öngyilkosságakor alig pár koronát találtak nála.

— **Istenitisztelek a gör. kath. kápolnában.** Holnap „Kisasszonynapján” 6 órakor reggel istentisztelet; délelőtt 9 órakor szent mise, délután 3 órakor vacsernye 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— **A Bocskai szobor.** A napokban olyan hírek kerültek forgalomba, mintha a bősörményi Bocskai-szobor nem készülheine el a kellő határidőre, mert az ércbeöntés nem sikerült és ennél fogva az ünnepségeket el kel halasztani. A hírek onnan eredtek, hogy a szoborbizottság Holló Barnabás szobrászhoz intézett sürgős átiratra nem jött válasz. Ez a körülmény arra indította Weszprémy Zoltán főispánt és Kovács Gyula alispán, hogy személyesen menjenek fel Budapestre a szobor megtekintésére. Utjuk megnyugtató eredménnyel járt. A szobor ércbeöntése kiünöden sikerült és így a leleplezési ünnepségeknek mi sem áll utjában. Különben már s kormány is tudatta észvételét Bősörmény várossával.

— **Nagymérvű kivándorlás.** Trencsénből jelentik: Augusztus hó folyamán 259 férfi és 68 nő kért utlevelet Amerikába. Szeptember hó első hetében pedig összesen 86 ember jobbára munkabíró fiatal egyén. A kivándorlók legnagyobb része az Amerikában levő rokonok és ismerősök buzdítására kelnek Brémán át utra. A tömeges kivándorlás következtében a mezőgazdaságnál munkáshiány mutatkozik.

— **A magyar mise.** Makóról írják: A makói gör. kath. templomban a hívők legnagyobb meglepetésére orosznyelvű misét tartottak tegnap. A gör. kath. hívők bangoosan adtak kifejezést megbotránkozásuknak Czimbolinecz János kánor ellen és csak a szent hely iránt való áhitatos tisztelet tartotta őket vissza attól, hogy botránnyt ne csináljanak. Azonban a mise befejezése

után nyomban lelkészükhöz fordultak a magyar nyelv ily brutális megsértése miatt, aki sürgőnyi megkeresést intézett a nagyváradi gör. kath. püspökhöz, ahonnan azonban mindeddig semmiféle intézkedést nem tettek. A makói szin magyar egyház a polgári hatóságnál is feljelentést tett Czimbolinacz János kántor ellen.

— **Podmaniczky nyugalomban.** Mint értesülünk, Podmaniczky Frigyes báró, az Adria biztosító társulat magyarországi osztályának intézője előrehaladott korára való tekintettel az állásáról lemondott és nyugalmába vonult.

— **Visszaéltek a bizalommal.** Szabó Gáborné Vendég-u. 82. szám alatti lakos ma feljelentést tett a rendőrséghez Mayer János és felesége ellen sikkasztás címen. Arról van ugyanis szó, hogy Szabóné betegségében, míg a kórházban feküdt, átadott megőrzés végett Mayer Jánosnak 344 koronát. Azonban Mayer János nyilván elfelejtette megőrizni a pénzt, mert feleségével egy kis kéjutazást rendeztek belőle Budapestig. Még hozzá emlékül magukhoz vettek Szabóné fehérneműiből egy jó nagy csomót. Azóta nem jelentkeztek. Most az érzékenyen megkísérelt panaszos feljelentése folytán a rendőrség erélyes vizsgálatot indít a sikkasztó házaspár ellen.

— **Öngyilkos gazdálkodó.** Székesfehérvárról táviratozzák: Miklós Ferenc 75 éves jómódu mohai földműves gazda házában padlásán felakasztotta magát. Mire észre vették, meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **A temetőben akasztotta fel magát.** A Kossuth-utcai temető csőszé tegnap estefelé egy embert látott csüggve egyik odvas fán. Azonnal mentésére sietett és levágta az életuntat. Fáradozása nem volt hiába való, mert sikerült megmentenie az életnek. A csősz aztán a mentőkért telefonált, kik csakhamar megjelentek a helyszínen és beszállították a kórházba. A szerencsétlen embernek állapota annyira súlyos, hogy még kihallgatni sem lehetett, miután pedig semmitéle felvilágosító irás nem volt nála, személyazonosságát nem tudta a rendőrség megállapítani.

— **A szegényeknek.** A városi tanács részéről jelentik nekünk, hogy a városi szegényház telepén termelt olasz rizlinggel vegyes borászóknak mintegy 8—10 hektoliter mustja f. hó 26-án szerdán reggel 9 órakor a gondnoki irodában a helyszínen tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet igényelők eladták. A termés a telepen bármikor megtekinthető; az intézőt a szőlőt a vevők által kitűzendő időre saját munkaerejével leaszédeti, kinyomatja és a mustot a vevő hordóiba önti. Az árveréskor 30 kor. bánatpénz letéendő, a vételár pedig a must átvételekor azonnal kifizetendő.

— **Az előleg kérő festő.** Furfangos elő működik jelenleg Debrecenben. Ez a jeles alak festőnek adja ki magát, mindenütt készséggel vállalkozván bizonyos festői munkák elvégzésére, de mindenütt azzal végzi nótáját, hogy egy kis előlegot kér. Több neven szerepel. Így például a többek között Szabó Lajos de legszívesebben Zsombó János Tanió utca 3. szám alatti festőnek adja ki magát. Sokan felültek már neki több kevesebb összeg erejéig, azért tehát óva intünk mindenkit, ha esetleg portájára beteszi a lábát egy göndör bajszú, középtermetű, máskülönben meglehetősen gyűrött ábrázalt festő — egyenest adja a legközelebbi rendőr kezébe.

— **Hírlapírók afférje.** A „Nagyvárad” című újság szombati számában egy hír jelent meg. Azt adta tudni a közlemény, hogy

„Előre” címen új napilap jelenik meg Nagyváradon, Kristóffy támogatásával, haladó párti program alapján. Megelőzőleg pedig az utcai plakátok föltűnő betűkkel adtak hírül, hogy az „Előre” radikális krajoáros újság Kun Béla felelős szerkesztésében jelenik meg s a lap programjából kitűnt, hogy a haladó pártéhoz nincs köze. Kun Béla hírlapíró másnap a közlemény helyreigazítását kérte Sas Ede felelős szerkesztőtől, aki azonban ez elől kitért. Kun Béla tegnap délután a városháza folyosóján kérdőre vonta Sas Edét, majd mikor ez utóbbi Kun fölépését sértőleg bírálta, kétszer arcul ütötte. Az ügyet Sas Ede lovagias utra terelte s Halász Lajos dr. és Liptai Károly utján provokálta Kun Bélát, aki Szirmay Ödön és Károlyi Gyula személyében még ma megbizottakat nevezett meg.

— **Pálmay Ilka magyar honpolgársága.** Budapestről jelentik: Kinsky grófné Pálmay Ilka a férjétől elválván, azonnal lépéseket tett, hogy a magyar állampolgárságot újra megszerezze, és jelentkezett a fővárosnál a községi kötelekbe való fölvétel iránt.

— **Ismét hamis ötkoronás.** A csendőrség az utóbbi időben gyakrabban akadt hamis ötkoronásra, azonban a hamis pénzt mindig egyenként találták meg és a vizsgálat sem vezetett semmi olyan eredményre, vagy legalább gyanúra, mintha az illetők pénzhamisítással foglalkoznának. Igen valószínű tehát, hogy az a néhány árván bolygó hamis pénz tán már egy régebben elcsípett hamis pénzgyártó banda műhelyéből került ki, azonban mivel még akkor sikerült a forgalomba becsémpészni, eddig fölfödöztenül járhatta útját.

— **Gróf Vay Sándor — kávékereskedő.** Gróf Vay Sándor, neve és írói talentuma révén dupla mágnás — fiumei kávékereskedő lett. Hevenyében nem dönthetjük el: irodalmi munkássága, vagy ez elhatározása vet-e ragyogóbb sugarat a mágnási névre? El tudjuk képzelni, mennyi lelkiismereti furdaláson vergődhetik át egy magyar grófi lélek, míg meghajlik az idők száraz, de rettentően igazságos követelésének, hogy csak annak van helye a társadalomban, ki az élet eleveenségét a szószoros értelemben vett munkával is fokozza. Nagy tapasztalat kell ahhoz, hogy ezt megértsük; megfogadásához pedig oly erős lélek kell, mint gróf Vay Sándor magyar írói lelke. Ami az eseményben az érdeklődést felkelti, szenzációssá, sőt pikánsá teszi, az nagyon érthető, legalább még a szegény Magyarországon. „Gróf — és kávékereskedő!” Társadalmi readunkban inkompatibilisen hangzó fogalmak. Az effőltt való csudálkozásnak pedig érthető oka van. A magyar mágnás-ság munkára serkenésécek ez egyik tündérien szép jele. Ebradás egy napnak, mely sok melegséget és boldogságot vehetne a nemzetre. Nem is kezdhetne meg ezt a rózsás ujjú hajnali más, mint író-mágnás. Ezek között is gróf Vay Sándor.

— **A kiállítás tolvajai.** Londonból írják. Az osztrák kiállításban elkövetett ék szerlopással vádolt két személy közül a magyar származású Mühlender Józsefet 18 havi kényszermunkára, és az orosz származású Rosenberg Gyulát három évi fogházra ítélték. Nühlendert azonkívül kitiltották az ország területéről.

— **És ezt a szerelem tevő.** Késmárkról írják: Kaczvinszky Irma késmárki illetőségű polgárleány szerelmi bánatában lúgkő-oldatot ivott. A leány két napi kínlás után ma meghalt.

— **Tűz a kiállításon.** Bukarestből távirják: A kiállítási területen lévő vízvezeték alapépítményét tegnap este tűzvész elpusztította.

— **Meglopták.** Papp Imréné Eötvös-utca 57 szám alatti lakos panasolja a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes távollátékban 94 koronát lakásából elloptott. Allitása szerint csak a helyzetet ismerős lehetett, mert kulcsesal nyitotta fel az ajtót. A rendőrség kérései a kellemetlen látogatót.

— **Amerikai magyarok az öreg honvédeknek.** Az amerikai magyarok, akik Budapestre a Washington-szobor leleplezésére érkeztek, ma tisztelegtek Bárczy István polgármesternél s ebből az alkalmából 1000 koronát adott át Kóhányi Tihamér, a küldöttség vezetője, az 1848—49-es honvédek javára.

— **Megfojtogatott asszony.** Pár nappal ezelőtt Sövégy Gáborné bősörményi lakos részeg állapotban bemászott égorának Garai utca 16. sz. lakásába s annak feleségét fojtogatni kezdte. Emiatt aztán a rendőrség a város területéről végleg kitiltotta. Sövégyóné azonban mit sem hederített a rendőrség ítéletére s tegnap újból a város területén csavargott. Emiatt aztán ma Mile Pál fogalmazó 25 napi elzárásra ítélte, melynek kitöltése után illetőségi helyére toloncolják.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Londonból távirják: A Scheotland-express-vonat, mely nagyszámu utassal hagyta el a londoni Kings Cross állomást, Grandham közelében kisiklott és lezuhant a vasuti töltésről. A kocsi kigyulladt és a tűz több óra hosszáig tartott. Eddigi megállapodások szerint hét ember vesztette életét. Azt hiszik, hogy a vonat hibás vágányra került és hogy a fék-szerkezet felmondta a szolgálatot.

— **Egy főmérnök balesete.** Ma reggel 8 órakor súlyos baleset érte Nevelics Antal, a kaposztásmegyeri vízműtelep főmérnökét. A főmérnök a vízműtelep kapuján automobilon sebes vágatásban igyekezett kijutni, amikor észrevette, hogy budapest-újpest rákospalotai villamos egy kocsija közeledik az utca. A főmérnök megijedt attól, hogy automobijla összeütközik a villamossal, hirtelen a robogó automobilból kiugrott, de oly szerencsétlenül, hogy a jobb karján megsebesült. Az automobil ezután nekivágódott a villamosnak és annak az oldala megrongálódott.

— **Késelő pikolók.** Ma reggel 8 órakor az Angol királynő szállójában két pikoló Mikolai Tivadár és Papp György valamin összeszóvalkoztak. A szóváltásból verekedés keletkezett, miközben Mikolai Pappot késsel kétezer megszurta, s rajta 20 napon tul gyógyuló sérülést okozott. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Remes kettős öngyilkosság.** Kézdivásárhelyről írják: A háromszék megyei Barátos kisközségben Beder Lukács fiatal földműves az éjjel kedvesét, Földes Rebekát revolverrel szívenlőtte, majd azután magát lölte agyon. A revolver tüztől a ruhájuk meggyulladt s a később arra járók oltották el azt.

— **Budapesti rendőri hírek.** Kifosztott templom. Az éjszaka betörtés történt az Óbudai katolikus templomban. A templom északi oldalán levő kertben a töttesek felkapaszkodtak létrákon a sekrestye épület tetejére, onnan betörték a templom ajtaját és azon keresztül bemásztak a templomba. Itt feltörték az összes perselyeket, elvitték a Mária kép előtt levő három arany gyűrűt, a any szívet. Az oltárajtót is fészeggették, de nem tudták feltörni. A templom ablókat nyomozza a rendőrség. — **Baleset.** A külső váci-uton levő Eisels féle vasgyárban egy vas szekrény Baradics Ferenc 34 éves munkára zuhant. A munkás a lábát törte. A Rökusba ápolják. — **Elétuntak.** Az újpesti rakparttól a Viktoria melletti Fuhrmann Vencel 63 éves boltiszolga a Dunába ugrott, azonban kimentették és a Rökus kórházba vitték. — A Ferenc József rakparttól egy is-

meretlen munkás a Dunába ugrott és elmaradt a hullámokban. — *Milosi Lajos* szabómester ma délelőtt F/herceg Sándor uica 17. sz. a. lakásán eddig ismeretlen okból mellbe lötte magát s szörnyet halt. Bevitték a boncoló intézetbe.

— **Románok a Himnusz ellen.** Felháborító eset híre érkezik Karánsebesről. Az eset, amely az ottani magyarság körében a legnagyobb megbotránkozást keltette, ismét bizonyítja, mily engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetnek irántunk a románok. Karánsebesen ugyanis október 7-én lesz a királysobor leleplezése. Ezen az ünnepségen, a karánsebesi román dalosegyesületnek is kellett volna közreműködnie. E napokban azonban kijelentette, hogy nem vesz részt az ünnepségen, mert nem akar közreműködni a Himnusz eléneklésében. A román dalosegyesület megbotránkoztató kijelentését városzerte izgalommal tárgyalják.

— **5667.** Az izraeliták kalendáriumi számítása szerint 19-én este köszöntött be a zsidók ujve, amit csütörtökön és pénteken ünnepelnek. Az időszámítás, mely a világtérmetés óta indul ki, az izr. ujév elérésekor az ötezerhatszázhatvanhetedik évet számlálja. A kettős ünnepen, mely az izraelita vallás egyik legnagyobb ünnepe, a legtöbb üzlet zárva marad és zsidó polgártársaink mély ajtatózkodással töltik el az ünnepeket. Az isenisztelek délután félhat, reggel pedig hét órakor kezdődnek.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme *Piac utca 44. dr. Ujfalu*ssy-náz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

x **Kinek életbiztosítási** ajánlata vissza let. utasítva forduljon bizalommal *Telkes Dezső* főügynökhez Budapest, I. *Attila utca 85.* Válaszbélyeg mellékelendő. Alügynökök díja tartak.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bérmentve küld a készítő *Grósz Nagy Ferenc* gyógyszerész. Debrecen, *Kossuth-utca.*

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este előgányzene.

Egy öreg ember tragédiája. Felakasztotta magát.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 20.

A létfentartás nehéz küzdelmeiben smét elesett egy ember. Egy szegény ember, kinek nem volt egyebe két reszkető kezénél, mely a dologra már úgy sem hajlott. Ismerősei, rokonai nem voltak, akikre támaszkodhatott volna, így aztán lassanként elhagyta tottságának bus érzetében megfogamzott lelkében az önkéntes halál gondolata, mely napról-napra jobban hatalmába kerítette a gondolkozását, ugyanarra hogy ma reggel, hosszantartó buskomorság után — önkezével megvált az élettől, mely szeriate már úgy sem hozott volna számára vigaszt, mely nem kecsegtette dus reményekkel — mert hisz öreg volt.

Kovács Ferenc Tiszacsegei lakos a szerencsétlen. Evekkel ezelőtt jobb napokat látott, de az utóbbi időben ráköszöntött kéréhetetlenségével a szükség és ő már nem birt vele. A dologra képtelen volt. Családja, rokona pedig nem volt, kik segíyezhetnék volna.

A legszomorubb jövő elé nézett a szegény öreg ember, míg aztán gondolt egyet, hogy ő neki már úgy sincs mit keresne e földi tereken — hát meghal. Ha a halál nem jön érte, majd ő megy a halálért. Öngyilkos lesz.

A házbeliek már napok óta észlelték rajta a buskomorságot. Vigyáztak is reá. De szomoru végrehajtásában nem tudták megakadályozni. Ma virradóra lakásán, egy kis szűkes, ridek szobában a mestergerendára felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt.

Azonnal jelentették a debreceni ügyészségnek, mely minthogy öngyilkosság forog fenn a temetési engedélyt megadta.

SZÍNHÁZ.

Az előadások megkezdése. Hosszu szünet után a jövő héten nyílnak meg ismét a színház kapu. Az első hetek műsora bár össze van állítva, mindazonáltal még nem közölheti az igazgatóság, mert a sorrendet még nem állapíthatta meg. Annyi azonban bizonyos, hogy már az idény elején több ujdonság fog szinre kerülni és pedig már az első hetekben: „Koldusgróf“ operette. „A korbács“ bohózat, az „Ösztön“ színmű, „Csere-lányok“ és „Miss Hobbs“ vígjáték.

Uj butorok a színháznál. Zilahy igazgató a nyár folyamán gondoskodott a színház butorainak és egyéb szerelvényének felfrissítéséről is. Csináltatott egy gyönyörű és értékes gót, egy francia renaissance és egy modern szalon garnitúrát. Ezenkívül 10 különböző butordarabot, szekrényeket, fauteleket stb.

A bérlők figyelmébe. Mivel a bérletek kiváltásának határideje hoinapután lejár, a színházi iroda ez uton is kéri a még ki nem váltott bérlő-jegyek tulajdonosait, hogy azok kiváltása iránt 23-ikáig intézkedni szivaskedjenek, mert 23-ikáig át nem vett jegyek az újabb jelentkezőknek adatnak ki.

TAVIRATOR.

A hazug „N. Fr. Presse.“

Budapest, szept. 20. Bécsi mérvadó forrásból jelentik a M. T. I.-nak, hogy a Neue Freie Pressenek a kiigyezési tárgyalásokra vonatkozó tegnapi és mai jelentésen valótlanok, részben üres kombináció alapszanak.

A honvédség szervezése.

Budapest, szeptember 20. A honvédelmi minisztériumban most dolgoznak a honvédség szervezésén. Az eddigi munkálatok szerint 1908. évben lép életbe az új beosztás, melyek szerint minden ezred három zászlóaljából fog állani. Azonfelül új ezredeket fognak elakítani. Az új beosztás új kaszárnyák építését teszi szükségessé. Erégből *Leskay Gábor* vezérőrnagy a délután folyamán elutazott, hogy a köz-igazgatási hatóságokkal az építések iránt érintkezésbe lépjen.

Elitelt egyház ellenes izgatók.

Kolozsvár, szept. 20. A kolozsvári törvényszék *Stafner Adolf* joghallgatót és *Pártos Ervin* orvostan hallgatót, kik egyik ottani krajcáros lapban egyházelleni izgatásokat tartalmazó cikkeket irtak, ma két két havi államfogházra és fejenként háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 20.

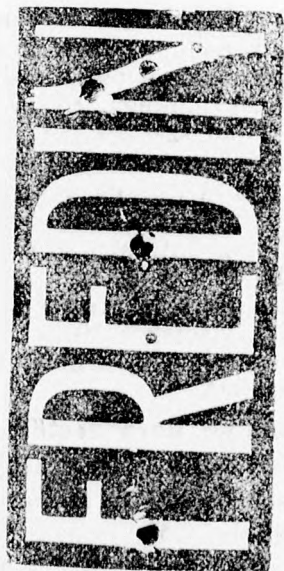
Az izaelita ünnepek miatt zárva!

Törvénykezés.

Kiporolt bírói tógák. *Vajda Ernő* szentesi lapszerkesztő még 1908. évben lapjában az *Alföldi Ellenzék* ben cikket tett közzé, melyben egy általa indított rágalmazási ügyből kitolyólag súlyos váddal illette *Yombory János* szentesi járásbíró, aki szerinte a leghallatlanabb és leggaládabb törvényésirések láncolatát követte el, ő pedig elégtételt nem kapott, mert *Zombory* ítéletét a szegedi törvényezék felebbviteli tanácsa is helyben hagyta. *Zombory* járásbírónak és a szegedi törvényszék felebbviteli tanács tagjainak panaszára az igazságügy-miniszter felhatalmazása alapján a szegedi kir. ügyészség rágalmazási sajtóírt indított *Vajda Ernő* ellen. A szegedi esküdtbírószék azonban, miután a bíróság valódiság bizonyítását megengedte. *Vajdát* dr. *Bródy Ernő* védelme után felmentette. A szegedi esküdtbírószék ezen felmentő ítéletéről s a lefolytatott tárgyalásról a *Szentesi ujság* legközelebbi számában *Pásztor János* szentesi ujságíró cikket irt „Kiporolt bírói tógák“ cím alatt. A cikkben előadta, hogy a szegedi esküdtbírószék ítéletét szerint nem rágalomról volt szó, miat azt a bírák állították, hanem az állásával visszaélt bíró egymásra halmozódó büneiről s *Vajdának* csak anyai szerepe volt hogy ezekről lerántotta a leplet. A szegedi ügyészség *Zombory* járásbíró és a szegedi felebbviteli tanács tagjainak panaszára, az igazságügy-miniszter felhatalmazta, hogy *Pásztor Jánost* fogjapörbe rágalmazás sajtóvétségéért. Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a szegedi esküdtbírószék *Jókai Elek* tábiat bíró elnöklote alatt. A tárgyalás, melyen a vádat dr. *Szapár József* kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. *Bródy Ernő* budapesti ügyvéd látta el, azzal végződött, hogy az esküdtbírószék *Pásztor* a négy bíró sérelmére elkövetett rágalmazás és becsületsértés sajtóvétségének vádjá alól felmentette.

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelikre.

Bécs, XIII.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-30-8

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,
(Sümechy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffy-utca 25 sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és
diszletek festését. — Izléses cégfeli-
ratokat, tapetirozást és mindenféle
fa- és vasbutor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Budapest

Az egyetlen

Független

Ellenzeki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden
előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

A perselyek az Iparbank kirakatában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takerékosságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarék-gyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek.

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékoztatóul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 „ „ 5 „ „ „	730.—	75.96	805.96
60 „ „ 5 „ „ „	1095.—	113.94	1208.94
80 „ „ 5 „ „ „	1460.—	151.92	1611.92
1 kcr. „ 5 „ „ „	1825.—	189.90	2014.90
2 „ „ 5 „ „ „	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár (gyorsvonat)	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	13
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	23
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	18
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasúttól	este	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v. -tól	d. u.	5	16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske — N.-Léta felé — —			
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 8 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. u.	4	12
Csak M.-Sziget felől — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31
vásártérről —	reggel	7	33
m. á. vasúttól —	d. e.	7	40
B.-Sz.-Mihály	este	6	22
H.-Böszörmény	este	6	28
felől	d. u.	3	29
vásártérről —	d. u.	8	35
m. á. vasúttól —			
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúttól —	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tór.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől m. á. v. -hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18

Kertek rendezését és azokról tervezetet izlésesen készítik.

— Elővirág, csokrok és koszorúk a legszolidabb áruk. —

Az ősziidény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Állandóan nagy választékot tartok erőteljes **Pálmák**-ból és mindennemű **disz növényekből**.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, disz és mellcsokrokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítik.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc Jozsef ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

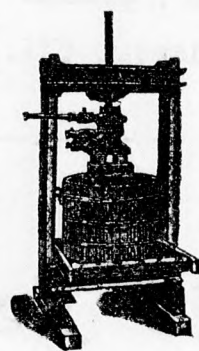
Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és műkertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

URSUS

Az Ursus borsajtó a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon disz oklevéllel lettek — kitüntetve. —

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három áttétellel. **Vasgerendaszerkezet**, legmagasabb nyomó képesség, a tököly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 11.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

337-30-7